

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie II./2016
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 435/2015
populárny názov	Asperačná zásada
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	V prípade sťažovateľa odsúdeného na základe aplikácie asperačnej zásady, na ktorého prípad sa nevzťahovala ani výnimka ustanovená v treťom bode stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013, v záujme plnohodnotnej ochrany jeho základných práv a slobôd bolo povinnosťou všeobecného súdu uplatniť ústavne konformný výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a teda konštatovať splnenie podmienok obnovy konania z dôvodov uvedených v citovanom ustanovení zákona o ústavnom súde.
skutkový stav a základné fakty	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“). Sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na okresnom súde, kde bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady v zmysle § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Okresný súd návrh na povolenie obnovy konania zamietol. Sťažovateľ napadol uznesenie okresného súdu sťažnosťou, v ktorej poukazoval na nález ústavného súdu PL. ÚS 106/2011, ako aj na reflektujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Tpj 44/2013 vydaného pre účely zjednotenia výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku. O podanej sťažnosti rozhodol krajský súd tak, že ju zamietol.
z odôvodnenia	Predmetom sťažnosti je posúdenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu z hľadiska interpretácie a aplikácie zákonných noriem vzťahujúcich sa na sťažovateľovu trestnú vec. Ústavný súd sa tak zaoberal otázkou splnenia podmienok obnovy konania v sťažovateľovej trestnej veci, a to vo vzťahu k záverom nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012,

ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 21. decembra 2012 pod č. 428/2012 a ktorým ústavný súd rozhodol, že v ustanovení § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „*súd uloží páchatel'ovi trest nad ½ takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody*“ nie sú v súlade s ústavou, a tiež tým, ako sa s touto skutočnosťou vysporiadal krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí.

V prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmavať príslušné právne predpisy a prax in abstracto, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu z ktorej okrem iného vyplýva, že „v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“.

Právnou podstatou rozhodovania všeobecných súdov o návrhoch na povolenie obnovy konania súvisiacich s nálezom ústavného súdu o asperačnej zásade je ústavne konformný výklad § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa právneho názoru formulovaného v stanovisku najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 u podaného návrhu na povolenie obnovy konania vo veci skončenej právoplatným rozhodnutím opierajúceho sa len o skutočnosti predpokladané ustanovením § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde je splnenie podmienok obnovy konštatované už v danom ustanovení, a súd preto nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014 kvalifikovalo označený právny názor ako konformný s plnohodnotnou ochranou základných práv a slobôd dotknutých subjektov, a potvrdilo tak jeho aplikovateľnosť v konaniach pred všeobecnými súdmi v plnom rozsahu.

Stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 vo svojom treťom bode formulovalo síce výnimku z uvedeného týkajúcu sa prípadov, v ktorých boli ústavne nesúladne účinky ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona obsahujúceho asperačnú zásadu negované použitím ustanovenia § 39 ods. 1 alebo 2 písm. a) až c) alebo e) Trestného zákona, kde mohol konajúci súd v zákonom ustanovenom rozsahu znížiť trest až pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenú v osobitnej časti Trestného zákona, teda zníženie sa neodvíjalo od asperačne zvýšenej spodnej hranice. Zároveň však v označenom bode najvyšší súd zdôraznil, že táto výnimka sa nevzťahuje na situácie, keď bol trest uložený na základe aplikácie § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona, pretože v týchto prípadoch sa mimoriadne zníženie trestu umožnené zákonom v konaní o dohode o vine a treste odvíjalo od trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom ako celkom, t. j. od ustanovení osobitnej časti v spojení s úpravou dotknutej sadzby podľa ustanovení všeobecnej časti, teda od asperačne zvýšenej dolnej hranice trestnej sadzby.

V prípade sťažovateľa odsúdeného na základe aplikácie asperačnej zásady, na ktorého prípad sa nevzťahovala ani výnimka ustanovená v treťom bode stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013, však v záujme plnohodnotnej ochrany jeho základných práv a slobôd bolo povinnosťou všeobecného súdu uplatniť ústavne konformný výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a teda konštatovať splnenie podmienok obnovy konania z dôvodov uvedených v citovanom ustanovení zákona o ústavnom súde.

Vyslovenie porušenia garantovaných práv sťažovateľa rozhodnutím krajského

	súdu, zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie predstavujú vo svojom súhrne podľa názoru ústavného súdu dostatočné zavŕšenie poskytnutej ústavnoprávnej ochrany a vytvárajú reálny predpoklad i pre garantovanie ústavne konformnej ochrany práv sťažovateľa v ďalšom konaní pred všeobecnými súdmi, preto mu požadované primerané finančné zadostučinenie nepriznal. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre porušené boli.</u> <u>Uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, PL. ÚS 106/2011, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011, IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06, II. ÚS 148/06, IV. ÚS 186/07, IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07, PLz. ÚS 2/2014 Najvyšší súd Slovenskej republiky: Tpj 44/2013
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov § 394 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov § 41b ods. 1
klúčové slová	obnova konania - obnova konania v trestnom konaní

spisová značka	III. ÚS 485/2015
populárny názov	Prechodné ustanovenia zákona o štátnej službe
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	08.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Vychádzajúc z ustanovenia § 131 zákona č. 400/2009 Z. z. neskončené správne konania vedené ešte podľa zákona o štátnej službe podľa predpisov platných do 31. októbra 2009 je potrebné aj po nadobudnutí zákona č. 400/2009 Z. z. chápať ako jeden celok.
skutkový stav a základné fakty	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, v časti, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Vo zvyšnej časti bola sťažnosť odmietnutá. Sťažovateľ bol štátnym zamestnancom Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „zamestnávateľ“), s ktorým bol skončený štátnozamestnanecký pomer; v odvolacom konaní sťažovateľ nebol úspešný. Na základe sťažovateľom podanej žaloby v správnom súdnictve na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) krajský súd zrušil druhostupňové rozhodnutie. Nové správne rozhodnutie sťažovateľ opäť napadol žalobou a krajský súd zrušil nielen rozhodnutie žalovaného (opätovné druhostupňové rozhodnutie žalovaného), ale aj (prvostupňové) rozhodnutie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Následne zamestnávateľ doručil sťažovateľovi výpoveď, ktorá mala mať účinky skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, s tým, že navrhovateľ nevyjadril súhlas s trvalým preložením. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu v zákonom ustanovenej lehote odvolanie. Toto odvolanie zamestnávateľ vybavil

	odpoveďou. Na základe žaloby podanej proti tejto „odpovedi“ krajský súd odpoveď zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Na odvolanie zamestnávateľa najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil a konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená vecne a miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava I. Podľa názoru sťažovateľa právny záver najvyššieho súdu týkajúci sa statusu žalovaného v konaní pred ním ako správneho orgánu s povinnosťou o skončení pracovného (štátnozamestnaneckého) pomeru sťažovateľa vydať rozhodnutie je natoľko arbitrárny a nelogický, že je z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný. Poukázal na to, že pôvodné konanie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa nebolo žiadnym legálnym spôsobom skončené.
z odôvodnenia	K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Sťažovateľ tvrdí, že jeho v sťažnosti označené práva boli porušené tým, že najvyšší súd vyhodnotil výpoveď zo štátnozamestnaneckého pomeru danú sťažovateľovi ako samostatný právny úkon – oddelený od predchádzajúceho konania zamestnávateľa o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa začatého vydaním rozhodnutia z 22. januára 2009, ktoré bolo zrušené rozsudkom krajského súdu po opätovnom potvrdení rozhodnutiami zo 7. apríla 2010 (zrušené rozsudkom krajského súdu z 8. októbra 2010) a zo 14. decembra 2010 (zrušené rozsudkom krajského súdu z 23. mája 2012). Najvyšší súd tak podľa sťažovateľa ignoroval to, že „výpoveď“ bola daná stále v rámci tohto správneho konania začatého za účinnosti zákona o štátnej službe č. 312/2001 Z. z., preto ju podľa sťažovateľa treba posudzovať ako správne rozhodnutie práve podľa zákona č. 312/2001 Z. z., hoci bola (vy)daná až za účinnosti nového zákona o štátnej službe č. 400/2009 Z. z., a to vzhľadom na jeho prechodné ustanovenie § 131. Najvyšší súd aj vo svojom vyjadrení zotrval na stanovisku, že výpoveď daná sťažovateľovi je právnym úkonom urobeným v režime zákona č. 400/2009 Z. z., a teda nie je správny rozhodnutím. Z tohto dôvodu je toho názoru, že postupoval správne a v súlade so zákonom, keď konanie o žalobe sťažovateľa podľa § 247 a nasl. OSP zastavil a vec postúpil okresnému súdu, aby o veci ako o pracovnoprávnej rozhodol. S týmto názorom sa nemožno stotožniť. Vo veci štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa bolo od 22. januára 2009, kedy bolo vydané rozhodnutie zamestnávateľa sp. zn. 120/112/2009 podľa § 40 ods. 2 písm. a) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), vedené správne konanie podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Toto konanie nebolo žiadnym zákonne súladným spôsobom skončené. Rozsudkom krajského súdu z 23. mája 2012 bolo síce toto rozhodnutie zrušené, avšak vec bola zamestnávateľovi sťažovateľa vrátená na ďalšie konanie; tento rozsudok teda

	sám osebe nemal za následok skončenie správneho konania. Zrušenie prvostupňového a druhostupňového rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa súdom a vrátenie veci na ďalšie konanie znamená, že správne konanie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa nie je právoplatne skončené a zamestnávateľ ako správny orgán bol povinný v ňom pokračovať, a to napriek tomu, že medzičasom, dňom 1. novembra 2009, nadobudol účinnosť zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 400/2009 Z. z.“). Vychádzajúc z ustanovenia § 131 zákona č. 400/2009 Z. z. neskončené správne konania vedené ešte podľa zákona o štátnej službe podľa predpisov platných do 31. októbra 2009 je potrebné aj po nadobudnutí zákona č. 400/2009 Z. z. chápať ako jeden celok. Preto aj „výpoveď“ z 26. septembra 2012, ako aj „odpoveď“ zamestnávateľa z 21. decembra 2012 treba považovať za rozhodnutie vydané v tomto (neskončenom, a teda pokračujúcom) správnom konaní. Právny záver najvyššieho súdu, že označené akty zamestnávateľa treba posudzovať čisto v režime zákona č. 400/2009 Z. z., takto potom neobstojí, pretože najvyšší súd celkom opomenul jeho prechodné ustanovenie § 131. V zmysle tohto prechodného ustanovenia je, naopak, potrebné „odpoveď“ zamestnávateľa z 21. decembra 2012 posudzovať ako rozhodnutie vydané v dosiaľ neskončenom správnom konaní, ako to urobil krajský súd, resp. ako tvrdí sťažovateľ, a žalobu proti nej smerovanú prerokovať v konaní v správnom súdnictve ako žalobu proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu. Ak teda najvyšší súd konanie zastavil z dôvodu nedostatku vecnej príslušnosti, vec v jej merite neprerokoval a postúpil ju okresnému súdu, odňal sťažovateľovi možnosť konať pred vecne príslušným správnym súdom. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené bolo.</u> <u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, III. ÚS 79/02 Najvyšší súd Slovenskej republiky: 5 Nds/23/2012
súvisiace právne predpisy	zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 131
klúčové slová	intertemporalita správne súdnictvo

spisová značka	III. ÚS 490/2015
populárny názov	Súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 10 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1

	ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2
analytická právna veta	Ústavný súd považoval namietaný súhlas krajského súdu za neodôvodnený a nelegálny. Len nekonkrétne (rámcové) náznaky odôvodnenia (spočívajúce iba v odkaze na zákon), absenciu ďalších požadovaných zákonných náležitostí a výskyt ďalších zmienených nedostatkov, ktoré svedčia o celkovo zjavne formálnom prístupe krajského súdu pri rozhodovaní o takom závažnom zásahu do súkromia sťažovateľa, nemožno akceptovať. Súdna ochrana, ktorá predstavuje v súbore legislatívnych opatrení zameraných na ochranu súkromia v intenciách ústavy, listiny a dohovoru neopomenuteľnú garanciu pre dotknutú osobu a poskytnutie ktorej je výlučne úlohou príslušného súdu, sa za zistených okolností javí ako iluzórna.
skutkový stav a základné fakty	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na ochranu súkromia podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu súkromia podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorým udelil súhlas Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“) na použitie informačno-technických prostriedkov (ďalej len „ITP“). Pre účely preskúmania vznesenej námietky porušenia označených práv sťažovateľa si ústavný súd vyžiadal spis krajského súdu, po predložení ktorého zistil, že jeho obsah podlieha režimu utajenia. Z uvedeného dôvodu bude nasledujúca argumentácia formulovaná tak, aby zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnila výrok tohto rozhodnutia, ale zároveň tak, aby neporušila relevantnú právnu úpravu týkajúcu sa ochrany utajovaných skutočností. Krajský súd udelil podľa § 4 ods. 1 zákona č. 166/2003 Z. z. ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov oprávnenému orgánu štátu súhlas na použitie ITP pri vyhotovovaní a využívaní obrazových, zvukových alebo iných záznamov u osoby sťažovateľa v byte na označenej adrese v jeho vlastníctve (ďalej len „súhlas“). Ďalej z tohto rozhodnutia vyplýva, že súhlas je daný na základe žiadosti oprávneného orgánu štátu z 26. januára 2006, podľa ktorej získanie informácií je iným spôsobom neúčinné alebo podstatne sťažené. Súhlas bol udelený na dobu od 26. januára 2006 do 26. júla 2006. V rozhodnutí bolo žiadateľovi uložené, aby v lehote „3 mesiacov“ predkladal sudcovi všetky potrebné podklady na skúmanie dôvodnosti trvania používania ITP Ústavný súd konštatoval, že predmetná vec súvisí s vecou vedenou pod sp. zn. III. ÚS 97/2012, v ktorej ústavný súd rozhodol tak, že namietané práva sťažovateľa porušené boli a napadnuté rozhodnutia krajského súdu zrušil. Kým nálezom zrušené rozhodnutia predstavovali súhlasy krajského súdu na použitie ITP SIS v období od 23. novembra 2005 do 23. mája 2006, resp. od 18. mája 2006 do 18. novembra 2006, sťažovateľom napadnuté rozhodnutie predstavuje ďalší súhlas krajského súdu na použitie ITP SIS. Vzhľadom na obsahovú a skutkovú súvislosť daných vecí boli preto pre rozhodnutie ústavného súdu o prijatej sťažnosti relevantné rovnaké právne východiská, aké uviedol v bode III.A (s. 18 – 25) nálezu, na ktoré týmto v podrobnostiach odkazuje.
z odôvodnenia	K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 10 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru

Porušenie široko ponímaného „práva na súkromie“ zaručeného čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 10 ods. 2 listiny a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu sťažovateľ napádal v kontexte porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. aj základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, pričom vychádzal z predpokladu, že „Súhlas 3 trpí obdobnými vadami ako Súhlas 1 a Súhlas 2, a je teda tiež nulitný“, a preto aj vznesená argumentácia obsahovo zodpovedala argumentácii, ktorú uplatnil už v predchádzajúcej sťažnosti.

Podľa § 4 ods. 3 písm. c) poslednej vety zákona č. 166/2003 Z. z. súd nesmie rozhodnúť o žiadosti, ktorá nemá zákonom ustanovené náležitosti, a takúto žiadosť vráti žiadateľovi.

Krajský súd v prípade súhlasu takto nepostupoval napriek tomu, že v žiadosti nie je uvedený druh ITP a účel, na ktorý mal byť ITP použitý, je vymedzený iba citovaním zákona, pričom nie je zrejmé, o aké „iné záznamy“ v daných prípadoch ide.

Ďalšou zákonnou náležitosťou žiadosti o súdny súhlas na použitie ITP (uviedenie informácií o predchádzajúcom neúčinnom alebo podstatne sťaženom odhaľovaní a dokumentovaní činnosti, pre ktorú bol ITP použitý) je premietnutie regulačného kritéria proporcionality do právnej úpravy. Takéto konkrétne informácie preukazujúce zlyhanie predchádzajúcich (miernejších) prostriedkov použitých orgánom štátu však udelený súhlas neobsahoval.

Obdobne v otázke (ne)potreby rozhodnúť podľa § 4 ods. 1 zákona č. 166/2003 Z. z. o tom, či sa súhlas vzťahuje aj na miesta verejne neprístupné (byť v súkromnom vlastníctve nepochybné takým miestom je), nie je možné z obsahu predmetného súdneho spisu zistiť.

Napokon, pokiaľ ide o následnú kontrolu použitia ITP, ústavný súd bez toho, aby podrobil podrobnému výkladu slovné spojenie „sústavne skúmať trvanie dôvodov ich použitia“, konštatoval, že nečitateľne uvedená lehota v súhlase, v ktorej mali byť požadované informácie predkladané zákonnému sudcovi, znamená aj jeho nepreskúmateľnosť v tejto časti.

Vzhľadom na absenciu zmiených zákonných náležitostí súhlasu boli obmedzenia a podmienky udeleného súhlasu príliš voľné na to, aby existovala garancia striktnej primeranosti zásahu sledujúcemu legitímny cieľ.

Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach v obdobných veciach vyslovil názor, že nemôžu byť nijaké pochybnosti o tom, že príkaz a súhlas musia byť odôvodnené v každom prípade, či už boli vydané na základe Trestného poriadku alebo na základe zákona č. 166/2003 Z. z. Je to tak preto, že hoci ide o závažný zásah do základného práva, dotknuté osoby nemajú možnosť podať opravný prostriedok a o vydaní súhlasu či príkazu sa dozvedia spravidla až dodatočne, keď už zásah do práva na súkromie bol realizovaný. Majú preto možnosť žiadať o preskúmanie opodstatnenosti súhlasu či príkazu až dodatočne. Preskúmateľnosť dôvodnosti vydania súhlasu či príkazu si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky na tento zásah do práva na súkromie. Bez takéhoto odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je súhlas či príkaz spravidla nepreskúmateľný (I. ÚS 114/2012, mutatis mutandis I. ÚS 274/05).

Príslušné ustanovenia právnych predpisov ako jeden z predpokladov nariadenia tohto inštitútu vyžadovali existenciu dôvodného predpokladu, že využitím ITP budú získané informácie o skutočnostiach spôsobilých vážne ohroziť alebo poškodiť hospodárske záujmy Slovenskej republiky.

Realizácia sledovacieho opatrenia má jednoznačný zmysel a význam a využitie ITP nie je možné zneužiť na iný účel. Sťažovateľ nemal možnosť sa proti takémuto opatreniu brániť, keďže o obsahu súhlasu sa dozvedel až so značným časovým odstupom. Toto zistenie spolu so skutočnosťou, že z namietaného súhlasu nie je dostatočne zrejmé, na základe akých dôvodov bol vydaný, je kľúčovým problémom pri posúdení relevantnosti zásahov do práv sťažovateľa na súkromie, ako aj do jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, ktorých súčasťou je aj právo na zreteľnú prezentáciu dôvodov rozhodnutia.

V prípade realizácie sledovacieho opatrenia formou vyhotovenia a využívania obrazových, zvukových alebo iných záznamov ide o výrazný zásah do súkromnej sféry jednotlivca, s čím sa jednoznačne snúbi jeho právo na preskúmanie opodstatnenosti a zákonnosti takéhoto zásahu.

Sledovacie opatrenia predstavujú závažný zásah do sféry súkromia, pričom dotknuté osoby nemajú možnosť podať proti nariadeniu takéhoto opatrenia opravný prostriedok a o jeho realizácii sa môžu potenciálne dozvedieť až dodatočne, keď už zásah do práva na súkromie bol realizovaný. Musia preto disponovať účinnou možnosťou (za predpokladu, že získajú vedomosť o realizácii ITP) žiadať o jeho dodatočné preskúmanie. Ako už bolo uvedené, preskúmateľnosť dôvodnosti vydania takého súhlasu si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky pre tento zásah do práva na súkromie. Bez takéhoto odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je daný súhlas spravidla nepreskúmateľný. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že vzhľadom na utajený charakter takýchto sledovacích opatrení by bolo neúnosné a kontraproduktívne uviesť v odôvodnení konkrétne skutočnosti odôvodňujúce vydanie súhlasu, lebo tieto by mohli jeho účel zmariť. V skutočnosti je však opak pravdou. Práve vzhľadom na utajený charakter sledovacích opatrení nič nebráni tomu, aby dôvody, ktoré viedli krajský súd k vydaniu predmetných súhlasov, boli konkrétne uvedené. Pri dodržaní režimu utajenia sa dotknuté osoby potenciálne môžu o vydaní tohto rozhodnutia a o dôvodoch, ktoré k tomu viedli, dozvedieť len dodatočne (obdobne I. ÚS 274/05).

Ústavný súd konštatoval, že súhlas z hľadiska náležitosti, ktorou je uvedenie dôvodov na použitie ITP, požadované ústavné parametre nespĺňal. Prezentáciu dôvodov v podobe formálneho odkazu na ustanovenie § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 46/1993 Z. z. bez bližšej špecifikácie konkrétnych skutočností, ktorú krajský súd zvolil, považoval ústavný súd za nedostatočnú, pretože oboznámenie sa s takto formulovanými dôvodmi nie je spôsobilé ozrejmiť súvislosti a okolnosti, na základe ktorých by osoba, ktorej sa tieto rozhodnutia týkajú, pochopila dôvodnosť zásahu do jej práva na súkromie.

Vychádzajúc z prezentovaných záverov ústavný súd považoval namietaný súhlas krajského súdu za neodôvodnený a nelegálny. Len nekonkrétne (rámcové) náznaky odôvodnenia (spočívajúce iba v odkaze na zákon), absenciu ďalších požadovaných zákonných náležitostí a výskyt ďalších zmienovaných nedostatkov, ktoré svedčia o celkovo zjavne formálnom prístupe krajského súdu pri rozhodovaní o takom závažnom zásahu do súkromia sťažovateľa, nemožno akceptovať. Súdna ochrana, ktorá predstavuje v súbore legislatívnych opatrení zameraných na ochranu súkromia v intenciách ústavy, listiny a dohovoru neopomenuteľnú garanciu pre dotknuté osoby a poskytnutie ktorej je výlučne úlohou príslušného súdu, sa za zistených okolností javí ako iluzórna.

Zistené nedostatky súhlasu krajského súdu spočívajúce v nedodržaní kritéria legálnosti, ako aj postup krajského súdu, ktorý napriek zjavným nedostatkom žiadostí oprávneného orgánu štátu o nich rozhodoval, viedli ústavný súd v zhode s judikatúrou štrasburských orgánov ochrany práva bez toho, aby pristúpil k skúmaniu ďalších dvoch hľadísk (kritérií legitimity a proporcionality zásahu), k záveru, že základné práva sťažovateľa zaručené čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručené čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu porušené boli.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny

Neoddeliteľnou súčasťou konštrukcie kontrolného mechanizmu zakotveného v zákone č. 166/2003 Z. z. je zverenie ochrany súkromia jednotlivcov do rúk zákonného sudcu garantujúceho nezávislosť a nestrannosť takéhoto dohľadu. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania štátu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolani podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich prideľovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného

prideľovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“. Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu.

Predmetný súhlas krajského súdu však transparentnú identifikáciu zákonného sudcu, ktorý ho mal udeliť, neposkytoval, pretože pri slovách „meno, funkcia, podpis sudcu“, meno a funkcia konkrétnej osoby sudcu nie sú uvedené, ale je k nim pripojený len nečitateľný podpis. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôraznil, že akékoľvek následné zisťovanie konkrétnej osoby zákonného sudcu nič nemení na jeho nepreskúmateľnosti od samého začiatku. Uvedený mimoriadne závažný nedostatok súhlasu krajského súdu zbavil sťažovateľa možnosti presvedčivej záruky, že o zásahu do práv spojených s jeho súkromím rozhodol zákonný sudca. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia z uvedeného hľadiska sa tak premietla do jeho nelegálnosti a v konečnom dôsledku neprípustne zasiahla aj do základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

K namietanému porušeniu základného práva základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny

Pri námietke porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny napadnutým postupom krajského súdu sťažovateľ okrem predpokladu, že „*Súhlas 3 trpí obdobnými vadami ako Súhlas 1 a Súhlas 2, a je teda tiež nulitný*“, vychádzal aj z predpokladu, že záznamy z ITP získané SIS na základe napadnutého rozhodnutia stále existujú, a teda krajský súd „*už takmer 8 rokov*“ je nečinný, resp. nevykonáva žiadne úkony vedúce k zničeniu týchto záznamov.

Ústavný súd vyzval SIS na oznámenie, či záznamy získané na základe napadnutého rozhodnutia krajského súdu boli zničené, resp. na predloženie zápisnice o ich zničení. SIS uviedla, že k zničeniu výsledkov použitia ITP získaných na základe napadnutého rozhodnutia krajského súdu nedošlo, keďže jeho použitie okrem spravodajského účelu malo smerovať k získaniu dôkazových materiálov pre procesné úkony. Podľa oznámenia SIS výsledky použitia tohto ITP boli následne v súlade s ustanovením § 17 ods. 6 zákona č. 46/1993 Z. z. uložené, v dôsledku čoho používajú zákonnú ochranu utajovaných registratúrnych záznamov spravodajskej povahy.

Z ustanovenia § 17 ods. 6 zákona č. 46/1993 Z. z. pritom vyplýva, že ak údaje uchovávané v evidenciách už nie sú na plnenie ustanovených úloh potrebné, alebo ak je na to iný zákonný dôvod, je informačná služba oprávnená tieto údaje uložiť spôsobom, ktorý zabráni každému, okrem súdu, v prístupe k nim.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že v rozsahu ostatných údajov získaných použitím ITP, ktoré zničeniu nepodliehajú, keďže nie sú záznamom ani iným výsledkom použitia ITP, je potrebné postupovať v intenciách načrtnutých už uznesením č. k. III. ÚS 490/2015-310 zo 6. októbra 2015, na ktoré týmto v podrobnostiach odkázal. Konkrétne je nutné, aby takéto údaje SIS uložila podľa § 17 ods. 6 zákona č. 46/1993 Z. z., a to tak, aby k nim nemal nikto prístup, keďže len takýto spôsob dáva dostatočnú záruku, že do práva sťažovateľa na ochranu súkromia už nebude viac zasahované. Takéto údaje už totiž nebude možné použiť na dôkazové a ani iné účely. Po preverení zákonných podmienok nakladania s výsledkami a údajmi z použitia ITP krajský súd konanie ukončí, a ak budú záznamy ešte existovať, zabezpečí spísanie zápisnice podľa § 7 ods. 5 zákona č. 166/2003 Z. z.

Ústavný súd teda nevyhovel tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorou sa domáhal, aby vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny napadnutým postupom krajského súdu a aby krajskému súdu uložil konkrétne povinnosti pri odstraňovaní prieťahov v konaní nadväzujúcom na ním vydané (a týmto nálehom zrušené) rozhodnutie sp. zn. Ntt-2-D-100/2006 z 26. januára 2006, pretože, ako to už bolo uvedené, takéto povinnosti vyplývajú krajskému súdu priamo z príslušnej zákonnej úpravy.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:

Základné právo sťažovateľa na ochranu súkromia podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36

	<u>ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu súkromia podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu porušené boli.</u> <u>Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zrušil.</u> <u>Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy konania sťažovateľa.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: III. ÚS 97/2012, III. ÚS 70/01, III. ÚS 321/08, III. ÚS 133/2010, I. ÚS 114/2012, I. ÚS 274/05, I. ÚS 274/05, I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07, III. ÚS 212/2011, IV. ÚS 345/09
súvisiace právne predpisy	zákon č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) § 4 ods. 3 písm. c)
klúčové slová	odpočúvanie

spisová značka	III. ÚS 509/2015
populárny názov	Odôvodnenie odsudzujúceho rozsudku
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Popis skutku (predovšetkým spôsob jeho spáchania) musí byť uvedený tak, aby jednotlivé časti zodpovedali príslušným znakom skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol obžalovaný uznaný vinným. Ak neobsahuje skutková veta vo výroku o vine úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, dochádza k porušeniu práva obžalovaného na spravodlivý proces.
skutkový stav a základné fakty	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“). Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uznaný vinným zo spáchania návodu na trestný čin sprenevery a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmienčným odložením jeho výkonu na skúšobnú dobu 12 mesiacov. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal (okrem iných) sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ho zamietol. Predmet sťažnosti sťažovateľa tvorí predovšetkým jeho námietka, že „bol právoplatne odsúdený pre závažný trestný čin bez jediného dôkazu, ktorý by svedčil“ o jeho „vine, bez akéhokoľvek skutkového odôvodnenia výroku o vine, o treste“; rozhodnutiam všeobecných súdov (tak prvostupňovému rozsudku, ako aj napadnutému uzneseniu krajského súdu) vytýka, že „nesplňali kritéria jasnosti, jednoznačnosti a dostatočnosti dôvodov“, na ktorých boli v jeho prípade založené a navyše v skutkovej vete absentujú znaky naplnenia „návodu k trestnému činu“. V týchto okolnostiach sťažovateľ videl porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.
z odôvodnenia	Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia v celom rozsahu odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazoval na skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci, možno považovať za síce krajnú, no

ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia.

V uvedenej veci aj túto krajnú hranicu ústavnej akceptovateľnosti odôvodnenia uznesenia krajský súd nerešpektoval z týchto dôvodov:

Z citovaných častí odôvodnení rozsudku okresného súdu a uznesenia krajského súdu vyplýva:

Páchateľmi skutku, pre ktorý bol odsúdený aj sťažovateľ za návod na trestný čin sprenevery, mali byť tri osoby – M. M., I. A. a sťažovateľ ako návodca. I. A. spáchanie skutku poprel rovnako ako sťažovateľ a z jeho spáchania sa obaja cítili byť nevinní. M. M., ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, vo veci odmietol v rámci jeho štyroch výsluchov v prípravnom konaní vypovedať. Ostatní svedkovia, ktorí boli k danému skutku vypočutí, neuviedli žiadnu vo vzťahu k potvrdeniu spáchania skutku sťažovateľom relevantnú skutočnosť (vypovedali predovšetkým k okolnostiam prípravy a samotného vyvezenia motorového vozidla do zahraničia, resp. k jeho hodnote). Zjavne jedinou indíciou, o ktorú okresný súd v odôvodnení rozsudku oprel svoj záver o spáchaní skutku sťažovateľom, malo byť odvolanie obžalovaného M. M. podané prostredníctvom obhajcu proti skoršiemu (neskôr zrušenému) prvostupňovému rozsudku z 13. júna 2012, ktoré obsahovalo tvrdenie, že M. M. sa ku skutku priznal, oľutoval ho a zároveň mal opísať účasť ďalšieho spoluobvineného (bez konkretizácie jeho mena) na spáchaní skutku. Svedčí o tom časť odôvodnenia na strane 43 rozsudku z 25. septembra 2013, podľa ktorého „Účasť obžalovaného S. J., aj vzhľadom na doznanie sa obžalovaného M. M. a oľutovanie skutku, skutkový dej uvedený v bode 5/ obžaloby súd považoval za jednoznačne preukázaný“.

Takéto odôvodnenie odsudzujúceho prvostupňového rozsudku, ktoré krajský súd napadnutým uznesením vo svojej podstate potvrdil, nemožno považovať za dostatočné.

Z odôvodnení rozhodnutí oboch konajúcich súdov nie je zrejmé, ktorý konkrétny dôkaz usvedčuje sťažovateľa zo spáchania návodu na trestný čin sprenevery. Chýba akékoľvek presné označenie dôkazného prostriedku, z ktorého by takýto dôkaz vyplýval, s prípadným stručným opísaním jeho obsahu. Ak všeobecné súdy poukázali vo svojich meritórnych rozhodnutiach na odvolanie M. M. (podané jeho obhajcom), ktoré obsahovalo informáciu o tom, že sa tento obžalovaný priznal k spáchaní žalovaného skutku a že označil aj ďalšieho páchatel'a, ktorým mal byť sťažovateľ (to však z odôvodnenia nevyplýva), bolo na mieste, aby súdy okrem toho pomenovali aj ten konkrétny dôkazný prostriedok, z ktorého taký dôkaz (priznanie a usvedčenie) vyplýva. Poukázanie iba na obsah odvolania obhajcu iného obžalovaného rozhodne nepostačuje na odôvodnenie výroku o vine ďalšieho obžalovaného (sťažovateľa).

Uvedenie a označenie všetkých relevantných dôkazov naberá na relevancii zvlášť v situácii, keď, ako to okresný súd v rozhodnutí uviedol, M. M. odmietol v prípravnom konaní vypovedať. Nie je teda z odsudzujúceho rozsudku absolútne zistiteľné, z ktorého dôkazného prostriedku vyplýva priznanie obžalovaného M. M. a zároveň usvedčenie sťažovateľa, že sa tento podieľal na konaní, za ktoré boli spoločne s ďalším obžalovaným odsúdení.

Navyše, sťažovateľ spáchanie návodu na trestný čin sprenevery poprel, a teda ak ho mal M. M. z takého konania usvedčovať, takáto procesná situácia si nepochybne vyžiadala vykonanie ďalších, pre ustálenie skutkového stavu nevyhnutných úkonov. Svedčí o tom prax orgánov činných v trestnom konaní a „trestných“ súdov v prípadoch vzájomnej konkurencie záverov dvoch dôkazov k tej istej skutočnosti. Či takého úkony boli vykonané a s akým výsledkom, označené meritórne rozhodnutia neuvádzajú.

V odôvodnení rozsudku okresného súdu jednoznačne chýba uvedenie, resp. označenie čo i len jedného dôkazu, o ktorý svoje skutkové zistenia, v ústavným súdom preskúmanom smere oprel, a rovnako v ňom absentujú s tým späté úvahy súdu, ktorými sa správal pri hodnotení dvoch navzájom si odporujúcich dôkazov (popierania a usvedčovania).

S prihliadnutím na citovanú príslušnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu je potrebné konštatovať, že rovnako z dôvodov druhostupňového rozhodnutia nemožno zistiť dôkaz, o ktorý sa opiera skutkové zistenie smerujúce k uznaniu sťažovateľa za vinného z návodu na trestný čin sprenevery.

Formulácia odôvodnenia rozsudku okresného súdu, a tým aj uznesenia krajského

súdu zakladá zdanie, že tým dôkazom je už spomínané odvolanie obhajcu proti rozsudku okresného súdu z 13. júna 2012. To však nemožno akceptovať.

Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci, a teda by sa mohlo zdať, že ním môže byť aj odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, v danej veci to tak nie je, keďže ako to vyplýva z rozsudku okresného súdu, odvolanie nebolo priznaním sa M. M. k spáchaniu skutku kladeného mu za vinu a usvedčujúcim dôkazom vo vzťahu k sťažovateľovi, ale bolo poukazom na skutočnosť, že v trestnom konaní sa mal M. M. priznať a usvedčiť ďalšieho obžalovaného. Odvolanie M. M. preto nemá požadovanú kvalitu kladenú na dôkaz v aktuálnej veci (nemá spôsobilosť preukázať alebo vyvrátiť dokazovanú skutočnosť), na základe ktorého by bolo možné uznať sťažovateľa vinným.

Všeobecné súdy, ak majú dať spravodlivému procesu zadost', sú povinné svoje konečné rozhodnutia dostatočným spôsobom, jasne, určito a presvedčivo odôvodniť vo vzťahu k vyriešenému výroku. Odôvodnenie preskúmaného uznesenia krajského súdu a ani rozsudku okresného súdu týkajúce sa osoby sťažovateľa však tieto požiadavky nespĺňajú.

Sťažovateľ (prostredníctvom svojho obhajcu) na uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku okresného súdu poukázal, avšak zo strany odvolacieho súdu neboli sťažovateľovi dané v súlade s ústavnými princípmi akceptovateľné odpovede. Pritom podľa názoru ústavného súdu tieto boli pre rozhodnutie otázkami zásadného charakteru. Uvedené jednoznačne predstavuje zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

Za návodcu možno považovať toho, kto úmyselne v inom (trestne zodpovednom) vzbudí rozhodnutie spáchať konkrétny trestný čin, ktorý dospel aspoň do štádia pokusu. Trestný čin musí byť v návode konkretizovaný aspoň jeho hlavnými rysmi.

Stylizácia skutkovej vety okresným súdom evokuje, že to bol obžalovaný M. M., ktorý mal navrhnuť sťažovateľovi splatiť svoj dlh konaním naplňujúcim znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery. Z ďalšieho znenia skutkovej vety možno s použitím elementárnych prvkov logiky vyvodiť, že návodcu sa predsa len mal dopustiť sťažovateľ (lízingovým nájomcom osobného motorového vozidla bol obžalovaný M. M. a on mal dlh voči sťažovateľovi). Avšak formulácia použitá okresným súdom môže právom vzbudzovať dojem, akoby sa obžalovaný M. M. u sťažovateľa chcel len utvrdiť v spáchaní sprenevery, resp. že očakával, že jej spáchanie sťažovateľ schváli.

Formy návodu zákon bližšie nevymedzuje, a preto môžu byť akékoľvek. Povahu návodu by za určitých špecifických okolností mohlo mať i schvaľovanie trestného činu, pokiaľ by ním bolo sledované vzbudenie rozhodnutia v inej osobe k jeho spáchaniu. Takejto forme návodu by však muselo zodpovedať aj odôvodnenie odsudzujúceho rozhodnutia všeobecného súdu. V danej veci to tak nebolo.

Je evidentné, že v odsudzujúcom rozsudku došlo v skutkovej vete k zámene poradia, v akom boli uvedení sťažovateľ a M. M. v rámci opisu skutku oproti uzneseniu o vznesení obvinenia. Ústavný súd sa prikláňa k názoru, že práve formulácia (hoci aj tá sa nevyznačuje bezchybnou gramatickou výrazovou presnosťou, pokiaľ ide o zrozumiteľnosť vzhľadom na použitie skratiek „obv. č. 3“ a „obv. č. 2“) uvedená v uznesení o vznesení obvinenia sťažovateľovi je priliehavejšou vo vzťahu ku kvalifikácii skutku ako návodu na trestný čin sprenevery zo strany sťažovateľa.

Popis skutku (predovšetkým spôsob jeho spáchania) musí byť uvedený tak, aby jednotlivé časti zodpovedali príslušným znakom skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol obžalovaný uznaný vinným. Ak neobsahuje skutková veta vo výroku o vine úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, dochádza k porušeniu práva obžalovaného na spravodlivý proces.

Ak je obžalovaný uznaný vinným z trestného činu spáchaného niektorou formou účasti na trestnom čine (návod, organizátorstvo a pomoc), je potrebné v skutkovej aj právnej vete výroku tieto okolnosti primerane formulovať.

V preskúmanej veci sa však formulácia výroku vyznačuje značnou nejasnosťou, a tým aj nepresnosťou.

	Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že krajský súd v napadnutom uznesení v časti týkajúcej sa sťažovateľa (rovnako ako súd prvostupňový) dostatočne nereflektoval na zásadné a podstatné argumenty sťažovateľa uvedené v odvolaní a uprednostnil formalizmus rozhodovania, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany, v rámci ktorej sa sťažovateľ domáhal spravodlivosti, čo priamo súvisí s poskytovaním súdnej ochrany a čo teda malo za následok porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalšími námietkami sťažovateľa spočívajúcimi v tvrdených „vadách trestného konania“ ústavný súd nepovažoval za potrebné sa zaoberať, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov, v tomto prípade strany trestného konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici porušené boli</u> <u>Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici v časti výroku o zamietnutí odvolania sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľovi finančné zadosťučinenie nepriznal.</u> <u>Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012, I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00, IV. ÚS 210/04, I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08, IV. ÚS 128/07, IV. ÚS 24/2010, I. ÚS 244/2011, IV. ÚS 495/2011. ESĽP: Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 288, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997 a vo veci Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov § 168 ods. 1 zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov § 176 ods. 2 zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov § 119 ods. 2
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces trestné konanie - dokazovanie v trestnom konaní rozhodnutie - odôvodnenie

Nález - prietahy:

spisová značka	III. ÚS 411/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o žalobe v správnom súdnictve
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú podstatné pre posúdenie toho, či došlo k neodôvodneným prietahom v konaní a ich zodpovedanie a objasnenie môže pomôcť iba pri hľadaní príčin prietahov v rámci súdu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ doručil Okresnému súdu Malacky (ďalej len "okresný súd") 5. septembra 2008 žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu,

	ktorým mu bolo uložené disciplinárne opatrenie (vylúčenie zo združenia), ako aj rozhodnutia členskej schôdze odporcu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté.
z odôvodnenia	Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup žalovaného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. 1. Ústavný súd zistil, že po skutkovej stránke žalovaná vec nie je zložitá. K právnej stránke ústavný súd konštatoval, že okresný súd a krajský súd mali rozdielne názory na charakter samotného konania vo veci samej (súdny prieskum v režime správneho súdnictva contra civilné sporové konanie). Táto zistená skutočnosť je však spôsobilá ospravedlniť predĺženie konania len v rozsahu odvolacej fázy, na konci ktorej krajský súd svoj záväzný právny názor v odvolacom rozhodnutí vyslovil. 2. Ústavný súd dospel po preskúmaní vyžiadaného súdneho spisu k záveru, že o prípadnom podiele sťažovateľa na kritizovanej dĺžke žalovaného konania nemožno vôbec uvažovať. Sťažovateľ včas a riadne reagoval na procesné výzvy okresného súdu a pojednávania neboli odročované z dôvodu jeho neúčasti alebo z dôvodu neúčasti jeho právneho zástupcu. 3. Postup okresného súdu ako tretie kritérium pri posúdení porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zhodnotil ústavný súd ako postup, ktorý vykazoval zbytočné prieťahy. Vychádzal pritom z vlastných zistení z vyžiadaného súdneho spisu, z ktorých vyplýva, že v žalovanom konaní sa vyskytlo viacero období bezdôvodnej procesnej pasivity okresného súdu. Žalované konanie okresného súdu trvalo ku dňu rozhodovania o podanej sťažnosti 7 rokov a 5 mesiacov. Bezdôvodnou nečinnosťou sa postup okresného súdu vyznačoval približne v rozsahu 2 rokov a 10 mesiacov. Na celkovej doterajšej dĺžke konania sa podieľali aj obdobia, keď sa súdny spis nachádzal na krajskom súde z dôvodu podaných odvolaní, čo je súhrnne jeden rok a desať mesiacov. Jedno z období je však potrebné pričítať na ťarchu okresného súdu, keďže mu bol spis z krajského súdu vrátený bez rozhodnutia ako predčasne predložený, lebo nezaobstaral všetky podklady potrebné pre rozhodnutie o odvolaní. Ústavný súd identifikoval v postupe okresného súdu aj obdobia nesústredeného postupu spočívajúceho v procesných pochybeniach pri rozhodovaní vo veci samej, resp. pri zastavovaní konania. Náprava uvedených pochybení si celkom prirodzene vyžiadala ďalšie predlžovanie konania stelesnené v jeho odvolacích fázach. Námietku okresného súdu o najvyššom nápade vecí na jedného sudcu v Slovenskej republike ústavný súd považuje za nedôvodnú. Otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú podstatné pre posúdenie toho, či došlo k neodôvodneným prieťahom v konaní a ich zodpovedanie a objasnenie môže pomôcť iba pri hľadaní príčin prieťahov v rámci súdu. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Malacky porušené boli. Okresnému súdu Malacky prikázal konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € úhradu trov konania.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	prieťahy v konaní

spisová značka	III. ÚS 568/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o zníženie výživného
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.
skutkový stav a základné fakty	Konanie vo veci sa začalo pred Okresným súdom Košice I (ďalej len "okresný súd") dňa 13.4.2011. Sťažovateľ v konaní vystupuje na procesnej strane navrhovateľa. Predmetom konania je návrh na zníženie výživného na plnoleté dieťa.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci. 1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom napadnutého konania je návrh sťažovateľa na zníženie výživného, resp. po jeho zmene na zrušenie výživného na plnoleté dieťa, po právnej stránke ide teda o štandardnú rodinnoprávnu vec patriacu do bežnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Pri posudzovaní doterajšieho priebehu konania podľa tohto kritéria ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk predmetné konanie nehodnotil ako právne ani skutkovo zložené a nezistil tiež, žeby, čo sa týka dokazovania, vykazovalo črty mimoriadnej zložitosti, ktoré by boli dôvodom na jeho predĺženie. 2. Ústavný súd nezistil, že by správanie sťažovateľa v napadnutom konaní podstatnejšie ovplyvnilo jeho dĺžku, tak aby mu bolo možné pričítať negatívny podiel na stave, v akom sa konanie v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzalo. 3. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatoval, že priebeh napadnutého konania bol až na krátke obdobie nečinnosti v zásade plynulý, ale na druhej strane bol poznačený neefektívnym a nesústreďeným postupom okresného súdu najmä pri vykonávaní dokazovania. Uvedené vyplýva aj zo skutočnosti, že rozsudok okresného súdu bol po podaní odvolania sťažovateľom rozsudkom Krajského súdu v Košiciach v časti zmenený a v časti zrušený a vrátený okresnému súdu na ďalšie konanie, v dôsledku čoho došlo k spomaleniu jeho priebehu. Okrem neefektívnosti bol postup okresného súdu v napadnutom konaní aj nesústreďený, <i>napr.: nebol splnený pokyn zákonnej sudkyne... a na termín pojednávania nebol predvolaný odporca</i>, v dôsledku čoho bolo pojednávanie odročené bez prejednávania veci. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústreďená činnosť štátneho orgánu, resp. orgánu verejnej moci (v danom prípade všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol. Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu

	v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a preto rozhodol tak, že: <u>Základné právo s'tažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I porušené bolo.</u> <u>Okresnému súdu Košice I prikázal konať bez zbytočných priet'ahov. S'tažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 600 € a úhradu trov konania.</u>
použit' odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	priet'ahy v konaní

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.